QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 23 ta' Frar 2001

Numru

~itazzjoni 1111/1991

Martin Zerafa

versus

John Vella

Din hija kaw\a dwar]abta bejn karrozza tal-marka *Volkswagen* bin-numru J-0522 u mutur bin-numru Q-3349. Il-]abta [rat f'Birkirkara fid-9 ta' Frar 1990 g]al xi s-7.30 *p.m.*

L-attur qed ig]id illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, u g]alhekk sejja]lu b'ittra tat-2 ta'Marzu 1990 biex jersaq g]al-likwidazzjoni u]las tad-danni. Billi l-konvenut baqa' ma g]amel xejn, l-attur feta] din il-kaw\a u qed jitlob illi l-qorti, wara li tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, tg]id kemm kienu d-danni ta' l-attur u tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attur id-danni li ji[u likwidati flimkien ma' l-ispejje\, fosthom dawk ta' l-ittra tat-2 ta' Marzu 1990.

Il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi l-]tija kienet ta' l-attur wa]du, li mhux biss ma kellux li`enza biex isuq il-mutur li kien riekeb meta]abat, i\da g]amel manuvra azzardata li wasslitu biex jibqa' die]el fil-karrozza tal-konvenut. G]alhekk il-konvenut ma g]andux jag]mel tajjeb g]all-[rie]i li l-attur g]amel lilu nnifsu.

B'dikriet tas-16 ta' Di`embru 1991 il-qorti]atret lill-Avukat Joseph Zammit McKeon b]ala perit legali u b'dikriet ie]or tal-10 ta' Novembru 1994]atret lill-Kirurgu Joseph Attard b]ala espert mediku. Il-perit legali ikkonferma r-rapport tieg]u fid-19 ta' Mejju 2000 u l-espert mediku ikkonferma r-rapport tieg]u fit-22 ta' {unju 2000.

Il-]abta [rat hekk:

L-attur kien qed isuq il-mutur fi Triq in-Naxxar, Birkirkara, sejjer lejn il-}amrun. Xehed illi hekk kif wasal qrib Triq Francesco Xerri, li hija triq laterali, minn dik it-triq]ar[et il-karrozza misjuqa mill-konvenut, li qasam quddiem l-attur biex jilwi lejn in-Naxxar. Billi l-konvenut]are[g]al g]arrieda, l-attur ma la]aqx waqaf u baqa' die]el [ol-karrozza tal-konvenut.

Il-konvenut xehed hekk:

> Dak in-nhar ta' l-in`ident jien [kont] qed insuq *car Golf* numru J-0522. Ridt no]ro[ minn Triq Francesco Xerri g]al [o Naxxar Road, Balzan, biex immur fid-direzzjoni tal-Mosta. Jien waqaft fil-kantuniera, ]allejt it-traffiku li kien g]addej fit-triq prin`ipali fi\-\ew[direzzjonijiet ig]addi, u mbag]ad]ri[t. D]alt f'sajdi u ddrittajt. Imxejt ftit fid-dritt qisu g]oxrin pied. Imbag]ad nara [ej mill-fa``ata mutur jitkaxkar g]al ma' [enbi, miss mal-[enb tal-lemin tal-*car* tieg]i, minn ta]t il-bieba ta' quddiem, ]abat fir-rota ta' wara ta' dak il-[enb u qa``at il-*bolt* li \\omm bih; imbag]ad resaq lejn in-nofs tat-triq u waqaf. … … … Meta jien rajt il-mutur l-ewwel darba dan kien tul ta' din l-awla tal-qorti *circa*. Meta kont wieqaf fil-kantuniera lill-mutur ma rajtux. Fejn waqaft deherli li stajt nara tajjeb.[1]

Jekk il-]abta [rat kif qal l-attur, mela l-]tija tkun tal-konvenut, g]ax ikun]are[minn triq sekondarja, qasam minn quddiem traffiku li kellu pre`edenza fuqu, u

[1] Xiehda tal-konvenut fis-seduta tas-16 ta' Marzu 1995 quddiem il-perit legali.

hekk]oloq emer[enza li ma]allietx lill-attur]in u spazju bi\\ejjed biex ja]rab il-]abta. Il-konvenut i\da qed ig]id illi ma kien hemm ebda rabta bejn l-in`ident u l-fatt li hu]are[mit-triq laterali, g]ax hu kien gà]a postu fi Triq in-Naxxar meta l-attur tilef il-kontroll tal-mutur u tkaxkar g]al [o fih.

Il-qorti hija tal-fehma li aktar g]andha toqg]od fuq il-ver\joni ta' l-attur. L-iskizz tal-pulizija[2] juri li l-]abta [rat sewwasew quddiem Triq Francesco Xerri, u g]alhekk l-attur kien qrib]afna tal-konvenut meta dan]are[minn dik it-triq; kif sewwa qal il-perit legali fil-paragrafu numru 23 tar-relazzjoni tieg]u, "fil-]in ta'l-in`ident il-konvenut kien g]adu fil-pro`ess li mit-triq laterali jid]ol u jsib postu fit-triq prin`ipali". Il-konvenut, qabel ma ]are[ mit-triq laterali, kellu d-dmir jara li ma kienx sejjer ifixkel lit-traffiku li kien gà fit-triq prin`ipali. Il-fatt li lill-attur ma rahx ifisser li ma kienx qed isuq bil-g]aqal g]ax ma kien hemm xejn xi j\ommu milli jara lill-attur jekk kien tassew attent fis-sewqan.

Il-qorti g]alhekk taqbel mal-konklu\joni tal-perit legali li l-]tija kienet kollha tal-konvenut.

Il-qorti taqbel ukoll mal-kalkoli tal-perit dwar *lucrum cessans*.

Meta tqis li l-attur kellu dsatax-il (19) sena meta korra, *multiplier* ta']amsa u tletin (35) sena huwa wie]ed xieraq, u huwa xieraq ukoll kalkolu ma]dum fuq paga medja ta' tlitt mitt lira (Lm300) fix-xahar, jew tlitt elef u sitt mitt lira (Lm3,600) fis-sena. L-espert mediku kien tal-fehma li l-attur g]andu debilità permanenti ta' tnax fil-mija (12%).

G]alhekk il-*lucrum cessans* ji[i]mistax-il elf mija u g]oxrin lira (Lm15,120):

$$\text{Lm}3{,}600 \times 35 \times 12\% = \text{Lm}15{,}120$$

[2] Dok. PS1.

Billi, i\da, l-attur sejjer ida]]al issa l-qlig] li, kieku, kien ida]]al fuq]amsa u tletin sena, huwa xieraq li jsir tnaqqis biex ipatti g]al dan, u, wara li tqis li din il-kaw\a ilha miexja ftit anqas minn g]axar snin, il-qorti taqbel li g]andu jsir tnaqqis ta' tnax fil-mija (12%) kif qal il-perit legali.

Id-danni li g]alihom g]andu jag]mel tajjeb il-konvenut g]alhekk jonqsu g]al tlittax-il elf tliet mija u sitt liri (Lm13,306).

Fis-seduta tas-6 ta' Lulju 1994 l-attur stqarr li ma hux qed jitlob kumpens g]al *damnum emergens*.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut u tg]id illi l-konvenut ja]ti g]all-in`ident. Tillikwida d-danni ta' l-attur fis-somma ta' tlittax-il elf tliet mija u sitt liri (Lm13,306), u tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attur is-somma ta' tlittax-il elf tliet mija u sitt liri (Lm13,306). Il-konvenut g]andu j]allas ukoll l-ispejje\ tal-kaw\a, i\da l-ispejje\ ta' l-ewwel, it-tieni, ir-raba', il-]ames, is-sitt u t-tnax-il seduta quddiem il-perit legali g]andu j]allashom l-attur billi f'dawk is-seduti ma kien sar xejn min]abba n-nuqqas ta' l-attur li jidher jew li jressaq xhieda.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.